

TISZÁNTUL

HAJDU-, SZABOLCS-, SZATMÁR- ÉS BEREKVÁRMEGYÉK FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Mérleg

Közel egy éve lesz, hogy Gömbös Gyula meghalt s Darányi Kálmán vette át az ország vezetését. Pártjában meghasonlás van most is, meghasonlás volt belépésekor is. A párt nem alkalmas arra, hogy szilárd bázist adjon a kormányzásához, segítségre van szükség, a segítséget nyújt az ellenzék, első sorban a Független Kisgazdapárt.

A segítség nyújtása „lábhoz tett fegyver” nem tamadni a kormányt, mert különben a kormányzat nem prosperál, annyival inkább nem prosperál, mert magába véve az egész kormányzati program eszme szegény s a kormány céltalannul bugdácsool a jobboldali és középcentrum párt frakciók között.

A lábhoz tett fegyver támogatás is abban az irányban, ha az egységes párt fene gyerekei okoskodni merészelnék, ez esetben koalíciós alapra átnyergel a kormány, tehát egy eventualitás nyílik az ellenzék számára is, a kormányzat számára is. Az egységes párt jobboldali szárnya diktálja, hogy Darányi a régi rezsim szerint kormányoz e, vagy fuzionál az ellenzékkel, főként a Kisgazda párttal.

A centrumra, mely az alkotmányos és népies törvényeknek nem barátja, ez a fuzzió nem előnyös, jobb ha a régi keret marad, tehát a centrum vagy megegyezik a párt jobboldali szárnyával, vagy meg erősödik és kidobja azt magából, de a Független kisgazda politikából nem kér. Ez a lábhoz tett fegyver tragédiája.

Most állítsuk össze a mérleget. Lássuk, hogy mit eredményezett főként a Független Kisgazdapártnak.

A kormány program és alkotások nélkül prosperál. Megtartotta a régi szervezeteket, az éharcos intézmény átmosakodott, senki sem beszél ma a dömpingsajtóról, ma nincsennek panaszok, nincsennek kemény interpellációk: a kormányt ünneplik és ha nagy politikai hibát nem követ el, élhet az időtlen időkhöz.

A választójog sem sürgős, azt el is lehet mesterkedni, a titkosból lehet csinálni olyan torzválasztójogot, hogy irtagja sem marad az ellenzéknek. Az alkotmányosság jegyében kialakul olyan reakció, diktatórikus berendezkedés, amely hasonlatos a Gömböséhez, csak nem lesz benne Führer.

Most nézzük meg, mi van a másik oldalon? A Kisgazdapárt népies mozgalma például nem volt időtlen időkre berendezkedve, an-

Beszélgetés egy nyiregyházi főorvossal, aki most tért vissza németországi tanulmányutjáról

Hitler és a diktatura — Katolikus üldözés és zsidóüldözés? — Drágaság és általános jólét — Hadsereg, amely a békére fegyverkezik, stb.

Ez a cikk nem interjúnak készült és Sarvay Tibor dr, a Szabolcsvármegyei „Erzsébet” Közkórház belgyógyászati osztályának közszerepében álló főorvosa, ez én egyik legkedvesebb elemi iskolai és gimnáziumi osztálytársam és jó barátom, bizonyára meglepetéssel fogja olvasni, hogy milyen szenzációs olvassmány lett abból a sétáközben történt beszélgetésből, — amelynek gerince annak az 5 hetes tanulmányutnak a tapasztalata volt, amelyről Sarvay főorvos a napokban érkezett haza.

— Négy évvel ezelőtt is voltam Németországban — mondotta többek között Sarvay dr — így módomban van összehasonlítást tenni az akkori és a mai állapotok között.

Az eredmény: határozott gazdasági fellendülés minden vonalon.

Az élelmiszerüzletek polcai és kirakatai roskadásig tömve és a négy évvel ezelőtti árakhoz viszonyítva minden olcsóbbodott.

Már a határon, a megérkezés első benyomása is kedvező. Kifogástalan öltözetű, jómodoru fináncok végtelen előzékenységgel fogadják a külföldi utast. Molesztálás, kőfervizsgálat nincs,

nak gyors elánnal kellett volna győznie és hatalomra jutnia. A lömegéi erőik meg is voltak hozzá, a keménység azonban hiányzott.

Az első megegyezésben kapott megcsalás után a kegyetlen harcot folytatni kellett volna az eredményig, amely nem a személyváltásokban jelentkezik.

Gömbös helyett jött Darányi, az éharcosok megmaradtak, az ütköző főispánok megmaradtak, vagy még elő is léptek, lefelé kimosakodott mindenki pártberendezkedés azokból a támadásokból, amelyekben része volt. Száz jelöltet kiirtottak irgalmatlanul a választásokon s ezek ha tovább folytatják a szervezés munkáját, hatósági uton is irgalmatlanul nyomják és nincsen ki megvédi őket. Gömbös idejében legalább volt, aki a hatalommal szemben az asztalra ütött.

A diktaturának nyomát se látja a külföldi szem.

A vasutvonalak mindenütt kettős vágányúak, a gyorsvonatok tiszták, pontosak s a nagy távolságokat futó gyorsvonatok, mint például a berlin—müncheni, amely csak egyszer áli meg utközben Nürnbergben, a metropolisok közötti távolságok rövidítik meg azok számára, akik nem akarnak repülőgépre ülni.

Lipcsében az óriási autó- és kerékpárforgalom lepelt meg. A hétszázézer lakosu városra jellemző, hogy semmi éjjeli élete nincs. A szászok szoliditását az idegenvezető így jellemezte:

— Mi szászok szolidak vagyunk, nem lumpolunk és nem csaljuk meg a feleségünket!

Az uccán keresve sem lehet kifosztott nőt találni,

bár a divat internacionális jellegű, de nem tulzott.

A nők tanulnak, igyekeznek a legtökéletesebb szakképzettségre s a hivatalos órák alatt és után rengetek biciklista nőt lehet látni, — amint rohannak céljuk felé. A vilamosok tömve van, de autóbuszforgalom nincs.

A szállodákon kívül rengeteg panzió van, amelyek szépen berendezettek és nagyon tiszták. Hygiénájuk a legmodernebb. Emellett olcsók.

Egy szép szoba reggelivel és ebéddel 5 márka.

A reggeli: német szokás szerint bőséges feketekávé, kevés tej, nagy adag vaj, lekvár, három zsemlye. Az ebéd: leves, bő husétel ugyan-csak bő körítéssel, utána kompót. Tésztát ritkán adnak, mert a németetek nem nagyon szeretnek sütni-főzni. — Ellenben a cukrászdákban korlátlan mennyiségben kaphatók a sütemények.

A német lisztinségéről elierjedt hírek tehát nem felelnek meg a valóságnak.

A pékeknél annyi kenyeret és zsemlyét kaphat bárki, amennyit akar.

Viszont a textilneműek drágábbak, mint Magyarországon. Általában az volt a benyomásom, hogy

finom dolgokat nem árulnak Németországban.

Az emberek egyszerűen öltözködnek, egyszerűen étkeznek. — Ezekben a dolgokban a németek igénytelenek.

amit a kormánynak kellene csinálni, azt teszi Kisgazdapárt. A kormány pedig két vasat melegít a tűzben, vagy ide, vagy oda. Erdmények nincsennek s félő, hogy az egyik leghatalmasabb népies mozgalom derékban török akkor, amikor minden feltétel megvolt és megvan hozzá, hogy erélyesen kezébe vegye az ország sorsát.

Kérdés már most, hogy ér-e Darányi Kálmán annyit, hogy az ő érdekében lokalizálódjék s így szárnyalja tul egy másik nem is olyan nemes elgondolásoktól hevitett akció a magyar nép életfenn-tartó törekvéseit.

Mi így látjuk helyzetet s igen szeretnék, ha nem volna igazunk. Ma már a kormányzat olyan erős, hogy nyílt választása paktum nélkül az ellenzék képviselőt behozni nem tud.

Tiszántuli

DANKÓTEMETKEZÉSI VÁLLALAT
ÜZLETHELYISÉGEMET**Piac ucca 28. sz. alá**

(Gambrinus passage) helyeztem át

Ekli József

Az építkezésben, a lakásban azonban nivósabbak, igényesebbek. Sok szoba, fürdőszoba, hideg-meleghely, központi fűtés, modern világítás, ez a jellegzetessége a mai német ember lakásának.

Feltűnően kevés katonát láttam Németországban. — Akiket láttam, azok között sok volt a repülő. A legénységen prima szövetségi készült ruha. Megjelenésük rendes, tiszta.

A társadalmi biztosítás aránytalanul fejlettebb, — mint bármely európai országban.

A biztosítás generális elve: a szabad orvosválasztás!

Lipce egyetlen nagy kórházában, ahol csak a belgyógyászaton 800 ágy van, találkoztam először a német politikával. A bejáratnál ez a felirat fogadott:

— Itt csak német köszöntés érvényes!

Vagyis a

Heil Hitler!

De nehogy csak politikáról beszéljek, meg kell emlékezni a lipcei csata 80 méter magas monumentális emlékművéről, amely sziléziai gránitból épült és az orosz templomról, amelyet a lipcei csatában elesett oroszok emlékére építettek.

A lipcei egyetem híres orvosi fakultásán feltűnően sok a japán. Az egész egyetemen ezerre tehető a japán hallgatók száma. (Csingtau óta így változott a helyzet!)

Lipce a világhírű tavaszi és őszi vásárokról rendezkedett be. A belváros 20—25 palotájának II. és III. emelete, valamint a szuterénhelyiségek kizárólag a vásár céljait szolgálják, amikor üresen állnak.

A világhírű lipcei nyomdaiparnak külön muzeuma van, amelyben valamennyi német nyelvű könyv megtalálható, amely a világon megjelent. — Nagyon érdekes a hangszermuzeuma is.

Lipceből Jénába utaztam, a legszébb német vidékre: Thüringia. Gyönyörű autót vezet a Saale völgyében, fenyő-, tölgy- és bükk-erdők között, a nyaralókkal szegélyezett ut panorámájában. Egy napig tart az út. A Saale hulláma hatalmas duzzasztó mű céljaira használták fel, amelyet elektromos áram termelésére építettek. Ezzel az áramenergiával akarják elektrifikálni a vidék vasutait is.

Itt volt alkalmam meggyőződni a német nép politikai hangulatáról. A császári házhoz törhetetlenül ragaszkodó arisztokraták, — a nagyiparosok talán nem lelkesednek száz százalékgig Hitlerhez, de a nép zöme a háta mögött van. — Annyi bizonyos, hogy

Hitler nem akar háborút!

De a népek sincs kedve hozzá.

Pláne, mióta látták, hogy Hitler milyen külpolitikai sikereket ért el minden kardcsapás nélkül!

A világhírű jénei Zeiss optikai gyár, amelyik tízezer munkást foglalkoztat, népjóléti intézményeiben példaadást mutat. — Munkásait remekül fizeti, emellett mindenben a kedvükben jár. Amikor ott jártam, éppen nagy népünnepélyt rendeztek a munkások részére. A gyár vezetősége, hogy a munkások jól érezzék magukat, a mulatság költségeire minden munkás és felesége részére külön-külön 3—3 márkát s minden gyermek részére 15—15 márkát adott utalványokban, amelyet az ünnepély területén költhettek el evésre ivásra és látványos szórakozásokra.

Ez az előkelő gesztus 600,000 pengőjébe került a gyárnak.

A kormányzat általában minden vonalon igyekszik szociális jólétet teremteni. A kihazasítási kölcsönökkel a családalapítást akarják megkönnyíteni. Minél több gyermek születik a házasságból, annál kevesebbet kell visszafizetni a kölcsönből. Ha négy gyermek születik, a kölcsönt elengedik.

Sok helyen találkoztam ezzel a felirattal:

A közérdek előbbrevaló a magánérdeknél!

A thüringiai falusi lakások közből épült, emeletesek, több szobás és higiénikusak.

Augusztusban arattak a sovány földön, amelynek erejét azonban a kémiai mezőgazdálkodással hihetetlenül fel tudják fokozni. Feltűnően kicsi azonban az állatállományuk, — csenevész fehér fekete szarvasmarhák lézengenek a sovány legelőkön, guiyát nem lehet látni.

Nürnberg éppen akkor készült a pártnapra (azóta lezajlott), amikor odaérkeztem. A városban kívül épített beton kolosszeumban és sporttelepeken rendezték. — Itt sok zsidót láttam. Templomuk is van. Az antiszemitizmus megnyilvánulását csak abban észleltem, — hogy egyes üzletek ajtajában ezt a felírást láttam:

„Deutsches Geschäft“

Ezenkívül nem tulságosan izléses zsidó karikatúrák szerepelnek a rohamosztások plakátjain.

Egyébként nemcsak barnainges hitleristák vannak, hanem feketeingesek is, hogy mi a különbség közöttük, nem tudom.

De arról felvilágosítottak, hogy minden német ifjunak fél esztendő a munkásosztásban kell eltöltenie fizetés nélkül, de teljes ellátással, két évig pedig a hadseregben kell szolgálnia. Ez alól nincs kivétel.

az önkéntes tisztjelölteknek is végig kell a két évet szolgálniok.

A munkásosztások energiáját közművek létesítésénél használják fel.

A német autóstrádák, a Reichautobahn,

távoleső nagy göcpntok nyilegyenes és zavartalan összeköttetésére szolgálnak, amelyek minden utbaeső akadályt áthidalnak, viszont semmi sem keresztezi őket.

A széles autópálya dupla, a jövő és menő autók részére, a két ut között félméter széles gyeves sáv. — Három-három autó fér el mindegyik uton, amelyik elsőrendű beton anyagból készült.

Ilyen autóstráda már több van Németországban, de az uthalózatot évről-évre fejlesztik.

Münchenbe augusztus második felében érkeztem. — Sok idegen: főleg angolok és olaszok jöttek ide, a gyönyörű operaelőadásokra és koncertekre. Az ünnepi játékoknak nagy nemzetközi vonzóereje van.

Münchenben már élénk esti és éjjeli élet zajlik. — A városban a szokottnál is nagyobb a tisztaság. Itt meg kell említenem, hogy a márka (amelyet felár nélkül kaptam a Nemzeti Banktól) vásárlóereje Németországban egyenlő a pengő itthoni vásárlóerejével, azonban

Németországban a jövedelem átlagban háromszorosa a magyarországi jövedelmeknek.

Ott egy középosztálybeli jól dobt tisztviselő három havi fizetésért a legjobb márkájú autót vásárolhatja meg magának. Így érthető, hogy az uccákon főleg csak prima autót lehet látni, de az egész helyzet jellegzetes arra a hihetetlen technikai gazdaságra, amelyet a mai Németország magának vallhat

München: a „die Stadt der Bewegung“ ma kedvelt városa a Harmadik Birodalomnak. Itt esett el Hitler tizenkét híve, akiknek emlékére két hatalmas görög stílusú tempomot építettek tetőzet nélkül. Egy-egy templomban 6—6 vaskorsó fekszik az áldozatok tetejével.

Egyébként Münchenben a róm. kath. templomokban — majdnem egész Bajorország katolikus — zavartalanul folynak az istentiszteletek, sőt a kórházakban nemcsak a kórtermekben, hanem az operáló helyiségekben is ott függ a falon a Feszület...

Lipcsében és Jénában protestáns családoknál ebéd előtt az egyik gyermek mondja el az imát...

A modern pogány vallás nyomait sehol sem láttam, kérdezősködni pedig nem akartam, — mert nem akartam nevetség tárgya lenni...

Még csak a német orvosi tudományról. Németország ma az orvosi tudomány világcentruma. — Amerikai orvosok és

a világ összes orvosai szorgalmasan tanulják a német nyelvet,

hogy eredetiben olvashassák az orvosi szakkönyveket, amelyeknek megírásában is első helyen állanak a német tudósok.

Münchenből Garnisch Partenkirchenbe mentem, a német téli olimpiai játékok színhelyére, amelynek luxus szállói feltűnően olcsók. Sok idegen jár itt, főleg angolok.

Eddig tartott a peripatetikus beszélgetés, amelynek tartalmát ezen a nagy nyilvánosságnak adom át.

VERTSE K. ANDOR

Október 25-ig be kell jelenteni a kerékpárokat

A belügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint mindazok, akik a közúti forgalomban résztvevő herékpárt, vagy járműnek nem minősíthető segédmotoros kerékpárt tartanak üzemben, ezt legkésőbb október 25-ig jelentésük be. Az úrlapokat a rendőrszobákban, illetve a községi előjáróságon október 7-től kezdve díjtalanul lehet kapni. A október 25-e után üzembe helyezendő kerékpárokat üzembe helyezésük előtt szintén be kell jelenteni.

Az első Baltazárszobrot leleplezték

Vasárnap országos ünnepek keretében leleplezték le Hajduböszörményben néhai Baltazár Dezső püspök szobrát. A nagynevű püspök a böszörményi ref. egyház főgimnáziumnak volt kitűnő diákja s ez az intézet igyekezett elsőnek szobrot emelni a püspök emlékének.

Az ünnepeken a leleplező beszédet Maklár Károly püspök mondta nagy közönség jelenlétében. Kiemelte beszédében az elhunyt hatalmas egyéniségét, kiváló munkásságát és el nem muló érdemeit. Beszède közben lehult a lepel a szoborról, mely a püspök jól sikerült képmását ábrázolja. A szobrot ezután sok virággal és koszorúval halmozták el.

Elmarad a nyiregyházi Korona-szálló tatarozása

A nyiregyházi iparosság köréből kapjuk a hírt, hogy a nyiregyházi Korona szálló tatarozása elmarad. A kölcsönt sikerült már ehhez megszerezni, azonban újabb számítások szerint ez már nem bizonyult elégségesnek. Az új kalkuláció olyan összegre rugott, amelynél felmerülhet az a kérdés is, hogy nem-e volna célszerűbb új épületet emelni? Fedezet azonban sem erre, sem a modernizálási többletre nincs. Ennélfogva sem egyik, sem másik kombinációból egyelőre nem lesz építkezés, ami végtelen szánatos dolog.

**Bérlház, föld, villa, családlház
telek, szőlő és gyümölcsös
vételénél — eladásánál forduljon**

Csillag Nándor

ny. banktisztviselő, M. kir. Földmívelésügyi Minisztérium
által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájához

Nyiregyháza, Nyirvizpalota Széchenyi-ut 1 Tel. 601

Hitelbank bontásából kikerülő összes anyagok téglá, cserép, ajtók, ablakok, parketta, portálok és mindennemű burkoló anyagok jutányos árban eladók

HÍREK

Álfrontharcos dal

Bár nem vagyok férfi szépség,
Amorózók delnöke:
Én vagyok a frontharcosok
Választott alelnöke.

Igaz, fronton sose voltam,
Puskaport se! nem szagoltam...
Hadtáp volt a hadszíntéren,
Ezért jár nekem az érem.

Fogolytábor ura voltam,
Hol hetykén parancsnokoltam,
Rácsos kapu, lókörház,
Bolond, aki magyaráz...

Rohamsisak a fejemen,
Büszkeség dagadt keblemen,
Fényes bőrv a derékon,
Fess voltam a parádékon.

És most fuccs az egész cájgnak,
Jobbról balról ütnek, vágnak,
Senger nagy a bánatom,
Dinom, dánom, som, som...

I G R I C

— **Ismét szeles napok jönnek.** A szeptember 19-én kezdődő hét Herschel csillagász szerint szelesnek és esősnek ígérkezik, míg a százesztendősi kalendárium szerint szeles és ködös idő várható.

— **Besúritott mustot csak miniszteri engedéllyel szabad előállítani.** A kormány rendeletet adott ki, amely szerint az ezévi termésű mustból besúritott mustot csak a földművelésügyi miniszter engedélyével szabad előállítani. Termelőik a sajáttermésű mustot a maguk üzemében engedély nélkül is besúritathetik.

— **Ugyanabban a házban egy szakmából csak egy üzlethelyiség adható ki — Budapest.** A legújabb fővárosi lahbérszabályrendelet az üzletbérletekről következőképpen intézkedik: Ha olyan lakóházban, amelyben valamely szakmabeli kereskedő, illetve iparos üzlethelyiséget bérel, a háztulajdonos még egy üzlethelyiséget hasonló szakmabeli kereskedőnek, illetve iparosnak adna bérebe, az első bérlő a bérletet azonnali hatállyal felmondhatja és felmerülő kárának a bérbeadó részéről való megtérítést követelheti. A tisztántuli kereskedők most akciót akarnak indítani, hogy a vidéki városok és községek hasonló intézkedéseket léptessenek életbe.

— **Megnyílt a városi nagy erdei fedett uszoda.** A városi nagy erdei fedett uszoda 1937. évi szeptember hó 15-én szeptember hó 15-én szerdán üzembe helyeztetett.

— **Halálozás.** Molnár Miklós, a verpeléti Független Kisgazdapárt szervezet titkára folyó hó 11-én meghalt. Nagy részvét mellett kísérté örök nyugalomra a falu népe.

A TESZ-csillagok, a képviselő úr, meg a sajtó, amellyel jelen esetben nem kell törődni...

A jól sikerült Nyiregyházi Gyümölcsvásáron megjelent egyik napon a TESZ országos vezérkara is, amelyet a vásár rendezősége ebéden látoit vendégül.

A banketten — amint már az szokásos — felköszöntötték a vendégeket. Nem spontán, hanem — hogy az ünnepi szónok szavaival éljünk — a rendező bizottság utasítására!

Ezt azonban nem sokan vették észre, vagy talán nem is akarták, mert hiszen a szónok képviselő úr — kitűnő debatter lévén — élvezetes előadást nyújtott.

Elmondta, hogy gyermekkorában sokat futkosott csillagok után, amelyeket játék közben kiválasztottak maguknak, azután, ha egy csillag lehullott, akkor eszeveszett versenyt futást rendeztek utána.

Ime is ered a szívnagyobbodása — mondotta — bár mi inkább a földi javak jóízű élvezetére és az ezzel kapcsolatos kiegyensúlyozott lelki nyugalomra gondoltunk, de ha a képviselő úr a csillagokat mondja, hát legyen neki.

A modern orvostudomány is gazdagabb lesz egy felfedezéssel.

Hosszu volt a beszéd, de nagy élvezettel hallgatták, főleg, amikor költői lendülettel a csillagokhoz

hasonlította a TESZ vezérembereit, bár az előbbeni csillagok hulló csillagok voltak, hát izé... de itt már állócsillagokról beszélt a szónok, mint akiket eszményképül választott, mint akkor fiatalokiban azokat a bi onyos csillagokat, amelyek lehulltak.

Közben aztán, hogy lelkesítse, kitértésre buzdítsa a TESZ-vezérkart, ilyen is mondott:

— Ne törődjenek a sajtóval, — hanem haladjanak a kitűzött cél felé.

Itt valamit tisztáznunk kellene.

A sajtó tudunkkal sohasem támadta a TESZ-t. A sajtó a képviselő urat támadta, mert máról-holnapra kilépett a Független Kisgazdapártból és belépett a NEP-be, ahonnan — mint biztos fedezékből — ő lett a leghangosabb támadója Eckhardtnak és a pártjának. Ne csodálkozzék tehát, ha ezért a lépésért néha állni kell a pergőtűzet.

De ne állítsa be úgy a dolgot, mintha a sajtó, már mint az ellenzéki sajtó derűre-borura mindenkit támadna — érdemetlenül.

Más az ő személye és más a TESZ.

Ezt a kettőt mi sohasem fogjuk összetéveszteni, vagy pláne összekavarni.

Földadópolitika

Egyik előkelő budapesti lapból olvastam, hogy a magyar kormány közzétette 1935. évi adópolitikájának statisztikai adatait. E közlemény szerint az 1935. évben ki volt vetve földadóban az egész országban 33 6 millió pengő, melyből az 1000 kat. holdnál nagyobb földbirtokra 6 3 millió pengő, azaz az összes földadónak 18 8% - a

esett, noha az ezer holdon felüli birtok testek csonka országunk 16 millió kat. holdat kitevő földbirtokállományának 24%-át teszik ki. Az ezer holdon alól levő földbirtokokra esik a közlemény szerint 27 3 millió, a kivett földadónak 81 2 százaléka. A közlemény szerint esik a nagy, mamutbirtokoknál holdként 1 73 P., a kisbirtokoknál

Beszerzések gondját az nem ismeri! Ki zsebében a „Takarékosság” igazolványát viseli!

Több mint 100 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget
Egyetlen egy helyen jelent fizetési kötelezettséget!
A havonta állandóan megújuló vásárlási
jogosultsággal!

Szerezze meg a „Takarékosság”
Központi Irodájában
Debrecen, Deák Ferenc utca 6. sz.

2.36 pengő földadó.

De nézzük, hogy mindenütt ilyen képen történt-e a földnek megadóztatása. Kapjunk ki a sok közül csak egy községet, például Tiszadob községét, mely községnek érdekében már olyan sokszor adtunk helyet hasábjainkon.

A kezeink közt levő adatok szerint ki van vetve Tiszadob községre az 1937. évre 17.946 P. földadó. A már mult évben is, ebben az évben is közölt statisztikai adataink szerint Tiszadob községben van

1. gróf Andrassy Sándornak 6000 holdat kitevő nagybirtoka, melyre ki van vetve 6124 pengő. Egy holdra esik tehát 1.02 pengő földadó,

2. A néhai gróf Andrassy Gyula féle birtoktest 4000 kat. holdat tesz ki. Erre ki van vetve 4758 pengő földadó s ebből esik katasztrális holdanként 1.18 pengő földadó.

3. A gróf Andrassy Géza tulajdonát képező 1300 holdnyi nagybirtokra esik 1905 pengő, így egy holdra esik 1.46 pengő földadó.

4. A községbelieknek van 2000 hold földjük, amely után 5159 pengő földadót fizetnek, tehát holdanként 2.57 pengő földadót.

Látni való ebből, hogy Tiszadobon a földadó statisztikája nagyon is eltér a m. kir. kormány földadóstatisztikájától, amennyiben a nagybirtokok földadója lényegesen alatta marad a kormány által feltüntetett holdankénti 1.73 pengőnek, míg a kisbirtokok után fizetett 2.36 pengő felett magasan felette mozog a tiszadobi kisbirtokokosok által fizetett 2.57 pengő földadó.

De így van ez Tiszadobon a többi adót illetően is, amire azonban jelen alkalommal nem szándékszunk kitérni. Csupán a földbirtok és földadópolitika nagyon is veszedelmes következményeire hívjuk fel a magyar társadalom figyelmét. Nem a mi szavainkkal, mert esetleg izgatónak kiáltanának ki bennünket, hanem egy kiváló történeti munkánk szavaival. E történeti munka 203. és 204. lapjain a következőket olvashatjuk: „Romániában, Jugoszláviában és Csehszlovákiában az új alkotmányok a hitbizományokat megszüntetik és a Magyarországtól elvett országrészekben végrehajtják a 67 es korszak bűnös mulasztásából rájuk maradt földbirtokreformot. Hét millió (más kimutatás szerint 7.3 millió! Szerző.) katasztrális hold magyar birtokot osztanak szét a szerbek, csehek, morvák és románok közt. Erdélyben 1.6 millió hold magyar birtokot kisüzemistenek. „Mi az agrárreformot Erdély visszamosztására szántuk”, mondja tiszta faji öntudattal Goga Oktavián. — Csehszlovákiában átlag 16 holdas kisüzemistenek a magyar nagybirtokból, Jugoszláviában pedig az Orjuna és Sroano faji öntudatát kifejezően, dobrovoljacok számára létesitenek hatalmas kisbirtok-határkövezetet. — a régi magyar kisbirtokosok olyan albérlési rendszerrel, amelyhez képest Szibéria üdülőhely. Minden-

hol átveszik a régi magyar földadó rendszert, mert ennek segítségével a szétszórott magyar nagybirtok új cseh, szerb, román kisgazdái ugyan azon csekély földadótörédeket fizetik, amelyet a régi nagybirtokos fizetett, ellenben az ottmaradt magyar kisgazda talpa alól kicsuszik a föld a régi alap szerint kivevett földadó terhe miatt."

A történelemnek ezt a tanulságát ajánljuk a magyar nép felelős vezetőinek figyelmébe.

Tiszaparti

1020 gazda volt a szemtanuja!

Westsik Vilmos gazd. tanár írja: „A rozsnál az alábbi eredményeink vannak: Trágyázatlan rozs adott kat. holdanként 5.24 q szem és 9.54 q sz. lmatermést. — A mellette levő zöldtrágyázott és szuperfoszfát-kálicsával műtrágyázott rozs adott kat. holdanként 12.28 q szem és 27.20 q sz. lmatermést. Igen tanulságos az alábbi kísérletünk: szalmatrágyázott és szuperfoszfát meg kálicsával műtrágyázott rozs adott kat. holdanként 10.70 q szem és 23.46 q sz. lmatermést. Ezzel szemben a mellette levő szalmatrágyázott, de nem műtrágyázott rozs adott kat. holdanként 6.32 q szem és 22.78 q sz. lmatermést. Feltűnő volt az is, hogy a szalmatrágyázott és műtrágyázott rozsban nem volt üres, fehér kalász. — Ezzel szemben a szalmatrágyázott, de nem műtrágyázott rozsban igen sok volt az üres fehér kalász. Mindez nagyon szembevetendő volt az 1937. május és június havában itt járt 1020 szabolcsi gazdának. Mindzen eredmények rendkívül tanulságosak, mert 1937. évben a tiszántuli laza homoktalajokon a magángazdáknál a nem műtrágyázott rozsok kat. holdanként csupán 2—3 q szemterméssel fizettek."

Különösen a második kísérletről tűnik ki, hogy a műtrágyázásnak alig volt a hatása a szalmára, mindössze néhány kilogrammal növelte azt, 22.68 q ról 23.46 q-ra, a szemtermés azonban 6.82 q-ról 10.70 q-ra ugrott a foszforsav és káli hatására, majdnem 3 q val. „hatvan százalékkal" haladva meg a műtrágyázatlan szemtermést.

Buzával természetesen hasonló eredményt ért el a Westsik, még kevésbé kimondott buzatalajokon is. Levonva a tanulságot, mondhatjuk, hogy az ország nagy részén szalmát csépeltek ott, ahol nem jártak el kellő körültekintéssel a kalászosok termesztésénél, nevezetesen, ahol nem adták meg a magképzéshez oly fontos foszforsavat.

DEUTSCH-NYOMDA
Debrecen, Piac uca 77
TELEFONSZÁMA

21—97

— A kis kondás tragédiája. Lajter Imre balmazújvárosi kondás-gyerek botjával olyat ütött a disznó fejére, hogy az menten kilehelte a párját. A kis kondás nem mert többé a gazdája elé kerülni: egy fára felakasztotta magát és mire rátaláltak, már halott volt.

A napraforgómag-értékesítés irány- arai

A magyar napraforgómag értékesítése terén az idei kampányban jelentős fordulat következett be. A hazai olajgyáraknak tudvalevően a halszír valuta ellenében való behozatalát megtiltották. Miután a szappangyártáshoz szükséges olajanyagot a gyárak napraforgómagból is elő tudják állítani, kötelezettséget vállaltak arra, hogy Magyarország egész napraforgótermését esetleg megszabott áron át veszik.

Ennek következtében vált lehetővé a nórpforgómag újfajta értékesítése. A földmivelésügyi minisztérium a Futurát bizta meg a napraforgómagnak a gyárak részére való eladásával. Megállapították az irányárakat is. December 1-től 31 ig való szállítások métermázsánként 1 pengővel január februári szállításra métermázsánként 2 pengővel magasabb áron veszik át a napraforgót.

Néhány fontosabb napraforgómagtermő állomás irányárait itt közöljük:

Abauiszentő 16.50 Ajak 16.15
Balmazújváros 16.75 Bánd 16.90

Berettyóújfalú 16.75 Békés 16.75
Békéscsaba 16.80 Cigánd 15.95
Csabacsüd 17.05 Csongrád 17.10
Csorvás 16.70 Debrecen 16.70
Demecsér 16.20 Dombrád 15.85
Dunapataj 17.45 Eger 17.20 Elek
16.40 Emőd 17.05 Fegyvernek 17.35
Fehérgyarmat 16.00 Felsőmocsolád
16.70 Forróécs 16.60 Füzesabony
17.30 Gönc 16.45 Gyoma 17.10
Gyula 16.75 Hajdubágyos 16.55
Hajduböszörmény 16.50 Hajdúná-
ás 16.40 Hajduszentmihály 16.75
Hátvan 17.80 Heves 17.30 Hód-
mezővásárhely 16.70 Jászapati 17.35
Jászladány 17.50 Kaba 16.90
Karcsond 17.50 Karcag 17.05
Kemece 16.25 Kenderes 17.10
Kistelek 17.10 Komádi 16.60
Kunhegyes 17.05 Ludas 17.50
Mezőkövesd 17.20 Mezőtúr 17.30
Miskolc 16.90 Nagycsed 16.00
Nagykőny 19.95 Napkor 16.25
Nyírábrány 16.50 Nyiregyháza 16.45
Ókány 16.70 Püspökladány 16.95
Rakamaz 16.45 Sarkad 16.60
Szikszó 16.75 Szolnok 17.50
Tiszabercel 16.00 Tiszalök 16.50
Turkeve 17.10 Ujfehertő 16.45
Vámosgyörk 17.60 Záhony 16.05

Magyar szénre és fára kiténő a salgótarjáni

„LUNA” tűzhely és
„KALOR” kályha

Főlerakat:

Sesztina Lajos

vasnagykereskedés

Prónay Pál és a felkelők

Prónay Pál lajtabánsági volt fővezér a nyugatmagyarországi felkelőket Szent István napjára országos összejövetelre hívta egybe. — Ezen összejövetel vacsora alakjában a Ferencvárosi Keresztény Polgári Kör, Ráday uca 46. szám alatti kerthelyiségében ment végbe. A fővezér parancsára mintegy kétszáz vidéki és fővárosi felkelő jelent meg az összejövetelen. Mint-hogy a beszéd sok félreértésre adott alkalmat, szükségesnek tartjuk annak hű közlését.

Prónay Pál üdvözlő beszédében a következőket mondotta:

„Szívvel köszöntöm az itt egybegyűlt felkelő tábort — szívvel köszöntöm az itt megjelent felkelő alparancsnokokat és a felkelés vezető férfait, akikkel az ellenforradalmi munkák bevégeztével megkezdtem, — éppen 16 éve annak, a magyar irredenta szent és hazafias munkáját — nyugaton. Ezen azóta elmúlt 16 esztendő, mely idő alatt a magyarság csak vergődik, mint szárazra vetett hal, a világ folyásában, az idők végtelenségében csak egy másodpercet, vagy talán még annyit sem jelent. De bármennyi is az az idő, a hazafias magyarság türelmetlen szívében egy örökkévalóságot jelent. Mert a magyar még mindig vár, remél és bízik egy jobb jövőben, mely sorsát enyhíteni fogja.

Az 1921. évnek eseményeit a népünk megszenvedte és pedig az

ért, mert az ország integritásáért nyugaton magyar felkelők vére folyt — az ország történetében pedig fekete betűkkel lett megörökítve azon nap, amelyen Burgenlandot is, hazánk ezeréves testéből Trianon elszakított, hogy azt a csekhek kívánságára Ausztriának adja oda. Ezt azért hangsúlyozom, mert a felkelő vezetőség Ausztriával, már majdnem megegyezett arra nézve, hogy az utóbbi ezen területről lemond.

Bármennyire küzdött az a lel-

kes és elszánt felkelő tábornak a vezetősége nemcsak Trianon ellen, de más az anyaországban a nyugati felkeléssel szemben feltornyosult akadályokkal szemben is, csak Sopront tudta megmenteni, a többi területeket pedig át kellett engedni, holott azokat is meglehetett volna menteni. — mert időközben megalakult a független és semleges Lajtabánságnak a népek önrendelkezése alapján. A sulypont tehát itt van ezen független területnek proklamációjánál és nem ott, hol és mennyi kézigránát dobott át az osztrák határon.

Kedves Bajtársak! Ezen összejövetelünket azért rendeztem most Szent Istvánkor, mert anyagiak tekintetében kedvezőbb a helyzet egyrészt, másrészt pedig szükséges, hogy néhanapján összejöjjünk, az ért, hogy egymással kezét szorítsunk és hogy a vidékiek is tájékozva legyenek a fölkelők dolgaról. Ezt azért tartom fontosnak, mert néhány év óta kísérletek történtek arra nézve, hogy a felkelő tábor egységes szellemét és együttérzését megbontsák.

Nem mulaszthatom el kiemelni a kereskedelmi miniszter urnak,

A grafológia csodája!

Barki írásából jellemét, életét, legelterjedtebb dolgaiat is feltárja s tökéletes jellemzés, megbízható jelentést, hű leírást készít: Zombok Zoltán író, íráselemzési szakértő. Beküldendő 5—6 sor kézírás, születési adatok, egy felbélyegzett válaszboríték. Háromféle analízis készül: 80 fillérért, 120 pengőért és 2 pengőért. Az összeg levéلب-lyegben köldendő az író címére: Zombok Zoltán Ujpest, Lőrinc-u. 10

Bornemissza Gézának, azon nagy-lelkű és hazafias gesztusát, amelylyel mostan, ezen alkalommal jóval nagyobb számú szabadjegyet bocsátott rendelkezésemre. Ezzel lehetővé vált azután azon felkelőknek a fővárosba való fölrandulása is, akik távol — messze vidéken laktak.

— Folytatjuk —

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM
NYIREGYHÁZA, BOCSKAY UCCA 19. SZ
Nyiregyházi szerkesztő: Vertse K. Andor
Felelős kiadó: HEGYMEGI KISS PÁL
Felelős szerkesztő: CSABA ISTVÁN
Főszerkesztő: TAHY ENDRE dr
Főszerkesztő helyettes: Dr. BIRÓ JÓZSEF
Főmunkatársak: Dr. Görgey Márton,
dr Hegyemégi Kiss Pál, Jékely László

Kartellen kívüli

faragottfa és deszka

és ezenkívül mindenféle építési anyag **mész, cement, mozaiklap** stb. stb. kapható a

Debreceni Működgyár RT.

Füüdő u. 2. fatelepén. Tel. 10 93

Deutsch-nyomda Debrecen, Piac uca 77. — Telefon: 21—97.